Список використаних джерел

1. Afonin D.S., Hora I.V., Kolesnyk V.A., Popovych I.I., Kuchynska I.V. On the possibilities of using some modern three-dimensional modeling means in forensic examination. *Forensic Science and Medicine.* 2022; 8:17-23.

2. Коваленко А.В. Перспективи створення криміналістичних обліків 3D-моделей криміналістично значущих об'єктів. Розробка і виготовлення електронних засобів та їх застосування у правоохоронній діяльності: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 22 червня 2023 р.). Київ: ДНДІ МВС України, 2023. С. 22-24.

3. Коваленко А. В., Остафіїв Б.Л., Стахів Н.В. Використання 3D-технологій під час проведення судових трасологічних експертиз. *Вісник ЛНННІ ім. Е.О. Дідоренка.* 2023. Вип. 4(104). С. 267-278.

4. Laboratory Imaging s.r.o. URL: https://www.laboratory-imaging.com/cs/products.

Семенюк Віталія Олегівна,
старший судовий експерт сектору фізико-хімічних досліджень відділу досліджень матеріалів, речовин і виробів Волинського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

Климович Олена Сергіївна,
завідувач сектору дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів відділу досліджень матеріалів, речовин і виробів Волинського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України, кандидат хімічних наук

АНАЛІЗ ДАНИХ ЩОДО ОБІГУ В УКРАЇНІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ЩО МІСТЯТЬ У СВОЄМУ СКЛАДІ АКТИВНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ІНГРЕДІЄНТ КОДЕЇН

Комбіновані лікарські засоби, які містять в своєму складі контрольований активний фармацевтичний інгредієнт кодеїн викликають особливу увагу, оскільки вони знаходяться в легальному обігу у фармацевтичному секторі України, проте спостерігається тенденція до збільшення випадків їх немедичного вживання.

Кодеїн – наркотично активний алкалоїд опію. Спочатку він використовувався при лікуванні болю різної етіології, зняття симптомів при простудних захворюваннях та сухому кашлі. У нормальному дозуванні кодеїн безпечний.

Але багато людей починають вживати його безконтрольно, по 10-20 таблеток за раз. Кодеїн стає популярним наркотиком. Внаслідок передозування з'являється ейфорія, схожа з героїновою. Згодом розвивається «кодтерпінова» залежність і людина стає наркоманом, вживаючи їх перорально у великій кількості, «досвідчені» наркомани з'їдають за день по 100-200 таблеток. Крім того, кодеїновмісні лікарські засоби стали використовувати для виготовлення наркотичних засобів і психотропних речовин. Наприклад, так звані «крокодил» та напій «Лін».

Разом з тим, правила, передбачені Законом України від 15.02.1995 «Про наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори» [1], поширюються на всі наркотичні засоби, до яких цей закон відносить будь-які речовини, препарати, поєднання діючих речовин, якщо хоча б один з них є наркотичним, але на жаль, при цьому чіткі критерії віднесення лікарських засобів до наркотичних засобів відсутні.

Згідно зі статтею 2 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори» [1], комбіновані лікарські засоби належать до препаратів, що містять малу кількість наркотичних засобів, психотропних речовин, включених до таблиць II і III, та (або) прекурсорів, включених до таблиці IV Постанови КМУ від 06.05.2000 № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» [2], і тому ризику зловживань ними немає або він незначний.

При цьому, допустима кількість наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що міститься в препаратах, регулюється Постановою КМУ від 10.10.2007 № 1203 «Про затвердження гранично допустимої кількості наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що містяться в препаратах» [3] за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу.

Для кодеїну гранично допустима кількість вмісту в препаратах складає:

25 мг – для неподілених або дозованих лікарських форм, максимальний вміст на одиницю дози;

2 мг/мл – для недозованих лікарських форм максимальний вміст на одиницю дози.

Наочний критерій віднесення лікарського засобу до наркотичного передбачено статтею 18 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» [1], в якій зазначено що абсолютно всі наркотичні засоби, в тому числі й комбіновані, повинні маркуватися подвійною червоною смугою. Первинна (внутрішня) упаковка наркотичного засобу чи психотропної речовини, яка безпосередньо контактує з наркотичним засобом чи психотропною речовиною, позначається подвійною червоною смугою.

Отже, відповідно, якщо на упаковці лікарського засобу є таке маркування, то він вважається наркотичним засобом. Якщо немає – то це звичайний лікарський засіб.

В умовах воєнного стану до відділу досліджень матеріалів, речовин і виробів Волинського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України поряд з лікарськими засобами українського виробництва, такими як «Пенталгін» (кодеїн основа – 7 мг), «Кодепсин» (кодеїн основа – 8 мг), «Пентасед» (кодеїн фосфат – 10 мг), «Солпадеїн» (кодеїн фосфат гемігідрат – 8 мг), «П'ятирчатка» (кодеїн основа – 7 мг), «Кодефемол» (кодеїн фосфат безводний – 5 мг) на дослідження стала надходити велика кількість лікарських засобів закордонного виробництва, що пов'язано з масовим перетином кордону. В результаті це призвело до неконтрольованого ввезення лікарських засобів, які містять у своєму складі активний фармацевтичний інгредієнт кодеїн, зокрема: «**TUSSIPAX** codeine/ chlorhydrate d`etylmorhine», «**IZALGI** Paracetamol 500 mg / Poudre d´opium 25 mg», «**LAMALINE** paracetamol, opium, caffeine», «**Paderyl** 19,5 mg Phosphate de codeine», «**Paracetamol/Codeine Mylan** 500 mg/30 mg», та ін.

Перед нами постало питання про правильність віднесення речовини згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 770 від 6 травня 2000 року «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» [2] до конкретної таблиці Переліку. Так як кодеїн, віднесено до наркотичних засобів, обіг яких обмежено (Таблиця II Список 1), а також до наркотичних засобів, обіг яких обмежено і стосовно яких допускаються виключення деяких заходів контролю – препаратів кодеїну (Таблиця III Список 1), за умови, що вони поєднані з одним або кількома інгредієнтами і містять не більш як 100 мг наркотичного засобу на одиницю дози з концентрацією не більш як 2,5 відсотка у нерозділених препаратах, а також згідно примітки Таблиці III Списку 1, не можуть бути вилучені

легкодоступним способом у кількості, що дає змогу зловживати ними, і можуть взагалі виключатися із сфери дії деяких заходів контролю за їх обігом. Результати досліджень закордонних лікарських засобів подано в таблиці 1.

Таблиця 1. Результати досліджень (*- в перерахунку на кодеїн основу, ** - гранично допустима кількість)

Лікарський засіб	**Вміст кодеїну***		Постанова КМУ № 770		Перевищує ГДК** згідно з постановою КМУ № 1203
	мг	%	Таблиця II Список 1	Таблиця III Список 1	
TUSSIPAX	10,0	2,5	-	+	-
IZALGI	0,8	0,15	-	+	-
LAMALINE	0,35	0,1	-	+	-
Paderyl	14,4	3,2	+	-	-
Paracetamol /Codeine Mylan	22,1	3,4	+	-	-

Встановлено, що кількість кодеїну в лікарських засобах закордонного виробництва «**TUSSIPAX** codeine/ chlorhydrate d`etylmorhine», «**IZALGI** Paracetamol 500 mg / Poudre d´opium 25 mg», «**LAMALINE** paracetamol, opium, caffeine» не перевищує гранично допустимої кількості наркотичного засобу, зазначеної в постанові КМУ від 10.10.2007 № 1203 «Про затвердження гранично допустимої кількості наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що містяться в препаратах» [3], що дозволяє їх віднести до наркотичних засобів, обіг яких обмежено і стосовно яких допускаються виключення деяких заходів контролю – препаратів кодеїну (Таблиця III Список 1). При цьому в «Paracetamol/Codeine» та «Paderyl» відсоток кодеїну перевищує 2,5 %, що не дає змоги віднести їх до препаратів кодеїну відповідно до Таблиці III Списку 1 Переліку, в такому випадку відносимо до наркотичних засобів, обіг яких обмежено Таблиця II Список 1 Переліку. Разом з тим вміст кодеїну не перевищує значень наведених у Постанові КМУ від 10.10.2007 № 1203 [3].

Список використаних джерел

1. Закон України від 15.02.1995 «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори».

2. Постанова Кабінету Міністрів України № 770 від 6 травня 2000 року «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів».

3. Постанова Кабінету міністрів України від 10.10.2007 № 1203 «Про затвердження гранично допустимої кількості наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що містяться в препаратах».

Слюсаренко Вікторія Євгенівна,
провідний науковий співробітник Київського відділення ННЦ «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса», кандидат економічних наук, доцент

ПРО ЗАСТОСУВАННЯ АРБІТРАЖНИМИ КЕРУЮЧИМИ ВИСНОВКІВ ФІХІВЦІВ З МЕТОЮ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ У ПРОЦЕДУРАХ БАНКРУТСТВА

З початком повномасштабної військової агресії в Україні, запровадженням воєнного стану та частковою окупацію її території масовими є випадки втрати або знищення: нерухомого та рухомого майна підприємств, логістичних шляхів бізнесу, вимушене припинення діяльності підприємств, що суттєво впливає на можливість реалізації поставлених завдань перед господарюючим суб'єктом. У зв`язку з цим збільшилося число процедур відновлення платоспроможності підприємств або визнання їх банкрутом.

Специфікою процедури банкрутства є те, що її проводять уповноважені законодавством фахівці – арбітражні керуючі. Арбітражні керуючі збирають інформацію про наявне майно боржника, на підставі якої суд ухвалює рішення про банкрутство чи реструктуризацію.

Згідно п. 2 частини 3 ст. 12 Кодексу України з процедур банкрутства № 2597-VIII, арбітражний керуючий зобов'язаний проводити аналіз фінансово-господарського стану, інвестиційної та іншої діяльності боржника та становища на ринках боржника та подавати результати такого аналізу до господарського суду разом з документами, що підтверджують відповідну інформацію [1]. Аналіз господарської діяльності арбітражними керуючими проводиться на підставі Фінансової звітності, яка складалась суб'єктом банкрутства згідно Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та подавалась у відповідні органи.

Для аналізу Фінансової звітності арбітражному керуючому необхідні знання з бухгалтерського обліку, які знаходяться в площині